

TÁRSASÁGI ÜGYEK

Temesi Mihály-émlékezés és könyvbemutató az Ormánságban

2002. szeptember 28-án a Baranya Megyei Önkormányzat közgyűlése, Sellye város önkormányzata, a Pécsi Tudományegyetem, a TIT Pécs—baranyai szervezete és a Magyar Nyelvtudományi Társaság közös rendezésében Sellyén tartották Temesi Mihály (1914—1988) „Az Ormánság nyelvjárása 1939 és 1949 között” című posztumusz művének könyvbemutatóját. A könyvbemutatóhoz tudományos ülés is csatlakozott, amely Temesi Mihály címzetes egyetemi tanárnak, a Pécsi Tanárképző Főiskola (később egyetem) egykori tanszékvezetőjének tudományos életművét méltatta. Kiss Jenő akadémikus, a Magyar Nyelvtudományi Társaság főtitikára Temesi dialektológiai

munkásságát értékelte, Szűcs Tibor, a Pécsi Tudományegyetem docense pályaképet adott a tudósról. Két előadás foglalkozott a megjelent monográfiával: Pesti János nyugalmazott egyetemi docens a könyv kiadásának előkészítésével kapcsolatos munkálatokról számolt be, Székely Gábor egyetemi adjunktus pedig a mű szerkezetét, tartalmát ismertette. A tudományos rendezvényt Temesiné Tomanóczy Jolán és Dezsőné Zemplényi Veronika nyugalmazott egyetemi adjunktus beszélgetése zárta arról, hogyan zajlottak régen az ormánsági néprajzi gyűjtések, többek között Hegedűs Lajos első hangfelvételei.

Az előadásokból megtudhattuk, hogy Temesi Mihály sokoldalú munkásságában milyen jelentős helyet foglalt el a dialektológia. Már pályája elején nagy lendülettel és lelkesedéssel látott hozzá az egyik legszínesebb nyelvjárási és kultúrájú kistájunknak, az Ormánságnak a kutatásához. Ehhez sok segítséget kapott feleségétől, a Klemm Antalnál nyelvjárástanból doktoráló Tomanóczy Jolántól (vö. Hircs ormánsági község nyelvjárási hangtana. Pécs, 1940.) és annak hircsi családjától. A gyűjtés nehéz időkben, 1939 és 1949 között zajlott. A szerzőt más fontos feladatok a nyelvészet és a tudományos közélet egyéb területeire szólították, de vissza-visszatért a számára kedves kutatási területéhez. A monográfia kéziratát — az előszó dátumozása szerint — halála előtt két évvel, 1986-ban zárta le.

Abban, hogy ez a gazdag tartalmú könyv — amely egy jellegzetes, nagy hagyományú nyelvjáráscsoport alaprétégének komplex, a hangtántól a mondattanig terjedő leírását tartalmazza — megjelenhetett, kiemelkedő szerepet játszott az egykori munkatárs, Pesti János, aki a Pécsi Tudományegyetem többi kutatójával, Szűcs Tiborral, Dezsőné Zemplényi Veronikával és Székely Gáborral összefogva rendezte sajtó alá a terjedelmes, adatgazdag kéziratot (nyomtatva 574 lap). A közös munka azonban a könyv kiadásával nem ért véget. A tudományos tanácskozás tető alá hozásán kívül sikerült mozgósítani az Ormánság, a helyi hagyományok iránt elkötelezett embereket is: Sellye város önkormányzatának vezetőit, a művelődési ház és iskola szakembereit, tanárait. Az emlékünneppé terebélyesedő rendezvényen ormánsági diákok adtak színvonalas műsort: népdalokat énekeltek, népmondákat adtak elő helyi nyelvjárársban. Az iskola erre az alkalomra időzítette a hagyományörző versenyek díjátadó ünnepségét is.

Temesi Mihály dialektológiai munkája végre méltó elismerésben részesült a tudomány és a helyi művelődés színterén egyaránt — köszönet érte minden közreműködőnek. Jó lenne, a ha a Pécsi Egyetem munkaközössége e sikeres vállalkozás után sort kerítene a Temesi-hagyaték másik, kincset érő kéziratának, az „Ormánsági nyelvatlasz”-nak a kiadására is. Kívánunk ehhez is a mostanhoz hasonló elkötelezettséget és kitartást.

JUHÁSZ DEZSŐ